

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy a soudkyň JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Marie Žiškové, v právní věci žalobce: **G. W.**, zastoupený Dr. Michalem Rezkem, advokátem se sídlem Tomáškova 19, Brno, proti žalovanému **Krajskému úřadu Jihomoravského kraje**, se sídlem Žerotínovo nám. 3/5, Brno, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 7. 2003, č. j. JMK 18155/2003 ODKm, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 18. 4. 2005, č. j. 57 Ca 170/2003-24,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Včasnou kasační stížností ze dne 23. 2. 2005 se žalobce (dále též „stěžovatel“) domáhal zrušení shora uvedeného pravomocného rozsudku Krajského soudu v Brně, kterým soud zamítl žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 7. 2003, č. j. JMK 18155/2003 OD Km. Uvedeným rozhodnutím žalovaný zamítl žalobcovo odvolání proti rozhodnutí Městského úřadu Hodonín ze dne 7. 5. 2003, č. j. 9754-3/02/Šk/DSA a toto rozhodnutí potvrdil. Označeným rozhodnutím byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku podle § 22 odst. 1 písm. c) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, jehož se měl dopustit tím, že dne 17. 10. 2002 kolem 11,10 hod. při řízení jízdní soupravy

Renault s vlekem na silnici v katastru obce Hodonín při vyjíždění od okraje komunikace ohrozil ve stejném směru projíždějící autobus ČSAD Hodonín. Porušil tak § 25 odst. 6 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, a tím spáchal přestupek proti bezpečnosti a plynulosti silniční dopravy, za což mu byla uložena pokuta ve výši 3 000 Kč. Uložena mu byla dále povinnost nahradit náklady řízení v paušálně stanovené výši 500 Kč.

Žalobce v obsáhlé žalobě namítal, že se přestupku tak, jak je popsán ve skutkové větě shora uvedených rozhodnutí, nedopustil. Předně nebyl vyslechnut jím navržený svědek a správní orgán nezajistil ani znalecký posudek. Žalobce se při vyjíždění z odstavného pruhu rozhlédl, žádné vozidlo neviděl. Začal odbočovat vlevo a na to v zatáčce cca 400 až 500 m za sebou ve zpětném zrcátku uviděl autobus. Dával znamení o změně směru jízdy vlevo a začal odbočovat. Toto však řidič autobusu nevzal na vědomí a začal ho předjíždět. I z fotodokumentace obsažené ve správním spisu je zřejmé, že přední část jízdní soupravy žalobce se již nacházela v polovině vozovky. Ke spáchání přestupku tak došlo řidičem autobusu, neboť ten žalobce nedovoleně předjížděl v okamžiku, kdy dával znamení k odbočení vlevo a odbočování již také započal.

V odůvodnění rozsudku soud podrobně zrekapituloval průběh celého řízení a v části pro projednávanou věc podstatné uvedl, že žalovaný v hodnocení situace dopravní nehody vycházel především z postavení vozidel po nehodě, jakož i z výpovědi žalobce. Ten uvedl, že až poté, co začal odbočovat, uviděl ve zpětném zrcátku za sebou autobus vzdálený asi 400 -500 m. Jeho řidič nerespektoval zapnutí ukazatele směru vlevo a předjížděl. Dle fotodokumentace, z níž správní orgán vycházel, žalobce ještě nezahájil odbočování, neboť se musel zařadit co nejdále vlevo v části vozovky určené pro jeho směr. Fotodokumentace dokazuje postavení soupravy, kterou řídil žalobce, po nehodě a ukazuje, že přívěs je ještě v odstavném pruhu a jen levý přední roh vozidla přesahuje přes středovou čáru. Autobus byl poškozen až v jeho zadní části a z toho je zřejmé, že ještě před zahájením odbočování byl autobus minimálně na stejné úrovni. Proto, dle názoru soudu, žalovaný hodnotil situaci správně tak, že žalobce při odjíždění od okraje vozovky měl pouze úmysl odbočit vlevo. Rozhodným okamžikem vzniku dopravní nehody je odjíždění vozidla od okraje vozovky a vše ostatní je reakce na vzniklou situaci.

Soud se ztotožnil i se závěrem žalovaného, že znalecké posouzení rychlosti jízdy autobusu v tomto případě nebylo třeba. V přestupkovém řízení byl tak zjištěn skutečný stav věci, k rozhodnutí o přestupku postačující. Nejsou opodstatněné námitky, že žalovaný nezajistil znalecký posudek a nebyl vyslechnut navrhovaný svědek, neboť výslech by do věci nevnesl nic nového. Nadto žalobce, ač právně zastoupený, adresu a jméno navrhovaného svědka neudal.

Žalobce napadl rozsudek soudu kasační stížností, opírající se o důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. a domáhal se zrušení napadeného rozhodnutí soudu. Poukázal na to, že soud nesprávným způsobem posoudil skutkový stav, který vzal správní orgán za podklad pro své rozhodnutí. Především nebyla prokázána rychlost jízdy autobusu, ani míra zavinění ze strany řidiče autobusu, které mohlo být důsledkem nepozornosti při řízení. Nadto správní orgán nezjistil přesně a úplně skutkový stav věci tak, jak požaduje § 32 správního řádu, protože nevyslechl svědka, kterého navrhoval. Jednalo se totiž o žalobcova spolujezdce. Ke sdělení jména navrženého svědka jej ani správní orgán nevyzval.

K samotnému průběhu dopravní nehody uvedl, že vyjížděl z odstavného pruhu, žádné vozidlo v tu dobu za ním nejelo. Dal znamení ke změně směru vlevo. Za sebou uviděl ve vzdálenosti cca 500 až 400 m autobus, tak započal s odbočováním, což je patrné z přiložených fotografií, neboť přední část soupravy se již nacházela v opačném jízdním pruhu. Kdyby totiž právě vyjížděl z odstavného pruhu, jak tvrdil žalovaný, bylo by postavení auta ne ve středu vozovky, ale na pomezí odstavného pruhu. K porušení silničních pravidel tak došlo ze strany řidiče autobusu, který předjížděl v okamžiku, kdy vozidlo jedoucí před ním již odbočovalo.

Z uvedených důvodů navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Závěrem požádal o přiznání odkladného účinku této kasační stížnosti.

Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti neztotožnil s líčením průběhu nehody tak, jak jej podal žalobce. Kdyby totiž při zahájení odbočování vlevo byl autobus cca 400 m od místa střetu, při maximální povolené rychlosti 80 km/h by jel ještě nejméně 18 sekund. Za tuto dobu by žalobce při vyjížděcí rychlosti 10 km/h ujel nejméně 50 m, což by stačilo k bezpečnému přejetí vozovky v daném místě. Autobus musel být tedy podstatně blíž. Také fotodokumentace dokazuje postavení obviněného po nehodě, přitom přívěs je ještě v odstavném pruhu a jen levý přední roh vozidla přesahuje středovou čáru vozovky. Ustanovením § 21 odst. 3 zákona č. 361/2000 Sb. přitom stanoví, že při odbočování vlevo se musí řidič zařadit co nejdále vlevo v části vozovky pro jeho směr. Žalobce teprve vyjížděl z odstavného pruhu, není tedy pravda, že již z odstavného pruhu vyjel a započal odbočování. Provedenými důkazy bylo prokázáno, že žalobce ohrozil při vyjíždění od okraje vozovky ostatní účastníky silničního provozu, toto jeho jednání bylo v příčinné souvislosti se vznikem dopravní nehody s následkem hmotné škody. Výslech svědka (spolujezdce) by byl již nadbytečný (neboť skutkový děj byl již zjištěn správně a úplně). Policisté nadto na místě samém zjistili přímého svědka dopravní nehody, který podal výpověď. Pokud by na místě nehody byl ještě další svědek (údajný spolujezdec), byl by policisty vyslechnut, neboť v případech dopravních nehod jsou vždy vyslechnuti všichni přímí svědci nehody. Policisté však na místě nehody dalšího svědka (údajného spolujezdce) nezjistili. Návrh na jeho výslech je zcela účelový. Skutkový stav byl zjištěn úplně a správně, kasační stížnost je, dle přesvědčení žalovaného, zcela nedůvodná a proto navrhl její zamítnutí.

Nejvyšší správní soud přezkoumal z podnětu včasné a přípustné kasační stížnosti napadený rozsudek v mezích jejího rozsahu a uplatněného důvodu, a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Předestřenou spornou otázkou je posouzení dostatečnosti podkladů pro správné zhodnocení skutkového stavu a rozhodnutí ve věci uvedeného přestupku.

Ze správního spisu, který byl podkladem pro vydání předmětného rozhodnutí, Nejvyšší správní soud zjistil, že k dopravní nehodě došlo dne 17. 10. 2002. V protokolu o podání vysvětlení, sepsaném v den nehody, žalobce uvedl, že chtěl odbočit vlevo na parkoviště, v zatáčce uviděl asi 400 až 500 m za sebou autobus, začal tedy odbočovat, i když řidič autobusu tvrdil, že neviděl blinkr, on jej přesto dával. Po nehodě spolujezdec pustil výstražné směrovky.

Řidič autobusu vypověděl, že uviděl vpravo před sebou na zastávce autobusu dodávku s přívěsem ta stála částečně na vozovce, proto ji chtěl objet zleva. Když byl na její úrovni, řidič začal odbočovat vlevo, a proto byl nucen strhnout autobus vlevo na odstavnou plochu, střetu obou vozidel však nezabránil.

Prímý svědek nehody, A. B., vypověděl, že viděl stojící dodávku s přívěsem. V době, kdy autobus byl již na její úrovni, začal řidič s dodávkou odbočovat vlevo. Řidič autobusu proto strhl vozidlo na odstavnou plochu, přesto došlo ke střetu obou vozidel. Viděl, že dodávka měla před nehodou, během nehody i po ní zapnuty všechny výstražné směrovky, které blikaly jak na vozidle, tak na přívěsu, řidič autobusu nemohl proto vědět, že řidič bude odbočovat vlevo, zvláště, když byl najetý vpravo.

Věc byla poté Policií České republiky předána ke správnímu řízení Městskému úřadu Hodonín. Ten vydal dne 17. 3. 2003 příkaz, kterým byl žalobce uznán vinným z přestupku podle § 21 odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a uložena mu pokuta ve výši 3000 Kč. Proti tomuto příkazu podal žalobce včas odpor, v němž zopakoval svoji verzi průběhu nehody tak, jak ji uvedl již dne 17. 10. 2002.

Písemným předvoláním ze dne 15. 4. 2003 Městský úřad Hodonín žalobci sdělil, že zahajuje řízení o přestupku, sděluje mu obvinění a předvolává jej k ústnímu jednání na den 6. 5. 2003.

Žalobce se uvedeného dne k ústnímu jednání dostavil a po seznámení se spisovým materiálem do protokolu uvedl, že si je vědom zavinění přestupku tak, jak je uvedeno ve sdělení obvinění. Navrhl výslech svědka – spolujezdce. Prohlásil, že již částečně z odstavného pruhu vyjel a dával znamení na odbočení vlevo, přestupek proto spáchal řidič autobusu.

Následující den vydal městský úřad rozhodnutí o přestupku, proti němuž brojil žalobce včas odvoláním, v němž pouze opět zopakoval průběh dopravní nehody, žádné doplnění dokazování nenavrhl.

Rozhodnutím, napadeným žalobou, žalovaný zamítl odvolání, konzistentním způsobem popsal průběh děje, zdůvodnil, proč žalobcova verze popisu nehody je technicky nemožná, přičemž závěr žalovaného zcela odpovídá přiložené fotodokumentaci z místa nehody i přiloženým výpovědím, nejen řidiče autobusu, ale zejména nestranného přímého svědka děje a průběhu dopravní nehody.

Nejvyšší správní soud po podrobném seznámení se s obsahem správního spisu dospěl ke shodnému právnímu závěru jako krajský soud.

Přestupkový zákon, který byl v daném řízení aplikován, vychází z koncepce, že řízení o přestupcích je řízením správním, je jeho zvláštním druhem. Správní řád je tudíž ve vztahu k přestupkovému (jinému) zákonu předpisem subsidiárním a přestupkový nebo jiný zákon je ve vztahu ke správnímu řádu předpisem speciálním. To platí i pro úpravu dokazování v takových řízeních.

Princip dokazování v obou zmíněných právních předpisech je založen na stejných zásadách. Předně je to správní orgán, který odpovídá za to, že bude přesně a úplně zjištěn skutečný stav věci a za tím účelem si opatřuje potřebné podklady pro rozhodnutí.

Účastníci mají vždy právo před vydáním rozhodnutí vyjádřit se k podkladům pro jeho vydání, navrhnout důkazy či jejich doplnění. Mají tak sice právo navrhnout na podporu svých tvrzení důkazy, neučiní-li tak, nezabývá to však v žádném případě správní orgán povinností zjistit skutečnosti potřebné pro rozhodnutí. Cílem takového postupu je vždy zajistit, aby rozhodnutí bylo vydáno na základě úplných a přesně zjištěných skutečností.

Důkazní proces tak sestává z několika na sebe navazujících kroků správního orgánu. Ten je nejprve povinen vyhledat a opatřit dostatečné množství důkazních prostředků, na základě nichž je schopen spolehlivě usuzovat na průběh skutkového děje, poté tyto důkazní prostředky provede a hodnotí a to z hledisek závažnosti, zákonnosti a pravdivosti jednotlivě a v jejich souhrnu. Dospěje – li k závěru, že jejich množství, jakož i jejich důkazní síla postačují pro seznání skutkového děje, úplných a správných skutkových zjištění a pro vyslovení právního závěru, není již třeba dalšími důkazy řízení doplňovat.

Ustanovení § 73 odst. 2 přestupkového zákona normuje, že obviněný z přestupku má právo vyjádřit se ke všem skutečnostem, které se mu kladou za vinu, a k důkazům o nich, uplatňovat skutečnosti a navrhnout důkazy na svou obhajobu, podávat návrhy a opravné prostředky.

Podle § 74 odst. 1 zákona o přestupcích koná správní orgán v prvním stupni o přestupku ústní jednání. V nepřítomnosti obviněného z přestupku lze věc projednat jen tehdy, jestliže odmítne, ač byl řádně předvolán, se k projednání dostavit nebo se nedostaví bez náležité omluvy nebo důležitého důvodu. Řízení o přestupcích spočívá tedy na zásadě ústnosti a bezprostřednosti.

Jak shrnuto výše, žalovaný postupoval v souladu s těmito zásadami a skutkový stav dostatečně zjistil, zdůvodnil svůj závěr o spáchání přestupku žalobcem a také je podložil dostatečným množstvím důkazů. Za situace, kdy bylo zřejmé (a žalobci opakovaně sdělované), že technicky se nemohl skutek udát tak, jak žalobce tvrdí, byl výslech dalšího svědka již nadbytečný; pokud by k nehodě došlo způsobem, jakým ji popisuje žalobce, měl by dostatek času celý odbočovací manévr bezpečně zvládnout. Rovněž správní orgány dospěly k závěru a v rozhodnutích jasně zdůvodnily, že kdyby při zahájení odbočování vlevo byl autobus cca 400 m od místa střetu, při maximální povolené rychlosti 80 km/h, jel by ještě nejméně 18 sekund. Za tuto dobu by žalobce při vyjížděcí rychlosti 10 km/h ujel nejméně 50 m, což by stačilo k bezpečnému přejetí vozovky v daném místě. Autobus musel být tedy podstatně blíže. To plyne nejen z fotodokumentace, ale i výslechu svědka B. V průběhu celého správního řízení nebyla rychlost jízdy autobusu nikterak žalobcem zpochybňována, nebyl tedy ani důvod, aby správní orgány doplňovaly důkazní řízení o znalecký posudek, pojednávající o rychlosti jízdy. Námitka, týkající se rychlosti autobusu byla navíc žalobcem uplatněna poprvé až při jednání před krajským soudem dne 18. dubna 2005, tedy po uplynutí lhůty pro podání žaloby.

Nejvyšší správní soud se neztotožnil proto s důvodností námitek žalobce, směřujících do důvodu dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy, že by krajský soud nesprávným způsobem posoudil skutkový stav, který vzal správní orgán za podklad pro své rozhodnutí, rovněž tak shledal nedůvodnou námitku, že správní orgán nezjistil přesně a úplně skutkový stav věci tak, jak požaduje § 32 správního řádu.

Ze všech shora uvedených důvodů soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Žalobce nedosáhl v řízení procesního úspěchu, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, žalovanému, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladu řízení o kasační stížnosti příslušelo, náklady řízení nevznikly (§ 120, § 60 odst. 1 s. ř. s.).

P o u ě n í: Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 1. března 2006

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu